

ปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา*

FACTORS AFFECTING SELF-LEARNING OF STUDENTS IN THE
GRADUATE DIPLOMA PROGRAM IN TEACHING PROFESSION,
FACULTY OF EDUCATION, NAKHON RATCHASIMA COLLEGE

ณัฏพลา สุริยะ¹, นัยนา ชำของ², สุวัฒน์ อาษาลิงห์³ และ จำรัส มุ่งเผือกกลาง⁴

Nattapapa Suriya¹, Naiyana Chamchong², Suwat Arsasing³ and Jumrat Moongfaokhang⁴

¹⁻⁴วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻⁴Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: Natta2910@gmail.com

วันที่รับบทความ : 22 มีนาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 29 มีนาคม 2568

Received 22 March 2025; Revised 27 March 2025; Accepted 29 March 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา 2. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขา

Citation:

* ณัฏพลา สุริยะ, นัยนา ชำของ, สุวัฒน์ อาษาลิงห์ และ จำรัส มุ่งเผือกกลาง. (2568). ปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 440-455.

Nattapapa Suriya, Naiyana Chamchong, Suwat Arsasing and Jumrat Moongfaokhang. (2025).

Factors Affecting Self-Learning Of Students In The Graduate Diploma Program In Teaching Profession, Faculty Of Education, Nakhon Ratchasima College. Modern Academic Development and Promotion

Journal, 3(2), 440-455.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 163 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

2. ปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง ($r=.831$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในระดับค่อนข้างสูง ($r=.752$) รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจในตนเอง ในระดับค่อนข้างสูง ($r=.722$) และด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง ($r=.598$)

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง, การเรียนรู้ด้วยตนเอง, หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

Abstract

This research aimed to 1. study the level of self-learning behavior of students in the Diploma in Teaching Profession program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, 2. study the level of self-learning factors of students in the Diploma in Teaching Profession program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, and 3. study the factors affecting self-learning of students in the Diploma in Teaching Profession program, Faculty of Education,

Nakhon Ratchasima College. The population used in this research was 163 students in the Diploma in Teaching Profession program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Semester 1, Academic Year 2024. The research instruments were questionnaires, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The results of the study found that the level of self-learning behavior of students in the Diploma in Teaching Profession program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, in general and in each aspect was at a high level ($\bar{x} = 4.33$). Factors affecting self-learning of students in the Diploma in Teaching Profession program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College Overall and in each aspect, it was at a high level ($\bar{x} = 4.45$). The relationship between factors affecting learning and learning behavior of students in the Diploma in Teaching Profession Program, Nakhon Ratchasima College, was at a high level ($r = .831$). When considering each aspect, it was found that the pair with the highest relationship was self-acceptance, which had a fairly high relationship with students' learning behavior ($r = .752$), followed by self-motivation at a fairly high level ($r = .722$), and atmosphere and environment conducive to self-learning at a moderate level ($r = .598$).

Key word : Factors affecting self-learning, Self-directed learning, Graduate Diploma Program in Teaching Profession

บทนำ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self –Directed Learning) คือรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของผู้เรียน และสามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง มีสิทธิ์ตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง และแสวงหาประสบการณ์อย่างอิสระจากการตัดสินใจด้วยข้อมูลที่เพียงพอ และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง ผู้เรียนจะจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างอิสระ และสร้างความมั่นใจให้ตนเองในฐานะผู้เรียนเชิงรุก (active learner) ได้ก็ต่อเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เขาได้รับผิดชอบ

การจัดหาเครื่องมือที่จะช่วยให้พวกเขาควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ทักษะการประเมินทักษะและความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการแสวงหาแนวทางเพื่อบรรลุเป้าหมาย ทักษะการกำกับตนเองในกระบวนการเรียนรู้ การได้รับประสบการณ์เชิงบวกเกี่ยวกับทักษะของตนเองจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ ผู้เรียนที่เคยมีประสบการณ์ดังกล่าวจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายมากขึ้นสำหรับตัวเอง และไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ เมื่อเกิดปัญหา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการเรียนรู้ โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำและสามารถแสวงหาความเป็นไปได้ที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้วยสิ่งแวดล้อมเครื่องมือ รวมถึงช่วงเวลาฝึกฝนที่มากพอ จะทำให้พวกเขาสามารถการเรียนรู้ตลอดชีวิต แม้ไม่ได้อยู่ในรั้วโรงเรียนและช่วยให้เขาสามารถกำหนดอนาคตของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ (จิราเจต วิเศษดอนหวาย, 2564)

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นครูมืออาชีพที่มีความรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง มีทักษะวิชาชีพครู เป็นครูนวัตกรรม สามารถคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ แก้ปัญหา สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มุ่งพัฒนาให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นครู สนองตอบสังคมยุคปกติใหม่ซึ่งมีการเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็ว ดังนั้นนักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูต้องเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ที่หลากหลายด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ความเหมาะสมกับตนเองและสิ่งที่ต้องการพัฒนาตนเองเพราะแต่ละบุคคลมีความรู้ไม่เท่ากัน ความสนใจในแต่ละด้านก็แตกต่างกันอีกด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาครู ที่เป็นไปโดยธรรมชาติตามพัฒนาการทางจิตวิทยา ทำให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองให้มีวุฒิภาวะขึ้น จนถึงความสามารถในการนำตนเอง บุคลากรทางการศึกษาต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หากมีการการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถเสริมในจุดด้อยและเติมเต็มในจุดเด่นของตนเองได้ การเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่มีความขวนขวาย ตั้งใจเรียนรู้เพื่อให้มีความรู้ที่หลากหลายไม่ว่าจะเกิดจากความจำเป็น ความต้องการ ความถนัด รวมถึงความพร้อมของตนพร้อมจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันได้ตลอดเวลา ดังนั้นครูผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการสอนนักเรียนควรจะต้องมีความสามารถในการ

เรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเปรียบเสมือนรากฐานที่สำคัญที่จะเตรียมตนเองให้มีขีดความสามารถในทุกด้าน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาที่มีความตั้งใจที่จะเป็นครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

พัชรี มะแสงสม (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการใช้ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความตระหนัก และรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะทำการวางแผนและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูล เลือกวิธีการเรียนรู้และประเมินผลด้วยตนเอง โดยอาจปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือบุคคลอื่นก็ได้

ทิตนา แคมมณี (2552) ได้นิยามว่า หมายถึง การให้โอกาสผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบคลุมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน การตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการประเมินตนเอง โดยผู้สอนอยู่ในฐานะกัลยาณมิตรทำหน้าที่กระตุ้นและให้คำปรึกษาผู้เรียนในการวินิจฉัยความต้องการ กำหนดวัตถุประสงค์ ออกแบบแผนการเรียนรู้และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ แหล่งข้อมูล รวมทั้งร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียนและติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นหาข้อมูลการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง ที่สอดคล้องกับบริบทและความสามารถของตนเอง

ขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Knowles (อ้างถึงใน รุ่งอรุณ ไสยโสภณ 1975, หน้า 40-47) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่เป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน
3. การวางแผนการเรียน
4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ
5. การประเมินผล

ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Knowles (อ้างถึงใน รุ่งอรุณ ไสยโสภณ 1975, หน้า 14-17) กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองว่ามีความสำคัญ 4 ประการ คือ

1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่าดีกว่าบุคคลที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้บุคคลที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจสูงสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับการสอนแต่อย่างเดียว

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยาพัฒนาการ

3. มีนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมาก

4. ความเปลี่ยนแปลงของโลกหลาย ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ขจิตา มัชฌิมาและคณะ (2564) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช

ภัญญูบลราชธานี ได้แก่ ประสิทธิภาพแห่งตน การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนจากครอบครัว และบรรยากาศทางสังคม ซึ่งสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาได้ร้อยละ 72.1 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .849

พินพิรัตน์ คนสนิท และต้องลักษณะ บุญธรรม (2567) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า พบว่า 1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูประถมศึกษา ในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเรียนรู้แบบนำตนเองของครูประถมศึกษา ในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของครู ประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ความมีวินัย ในตนเอง บรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เจตคติและการเห็นคุณค่าและการยอมรับ ตนเอง สามารถพยากรณ์การเรียนรู้แบบนำตนเองของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล ได้ร้อยละ 51.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล คือ $y' = 0.519 + 0.190X_1 + 0.009X_2 + 0.046X_3 + 0.166X_4 + 0.326X_5 + 0.139X_6$

สรุป การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้และมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ผู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ต้องเป็นผู้ที่มีความขวนขวาย ตั้งใจเรียนรู้เพื่อให้มีความรู้ที่หลากหลายไม่ว่าจะเกิดจากความจำเป็น ความต้องการความกดดัน รวมถึงความพร้อมของตน การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเปรียบเสมือนรากฐานที่สำคัญที่จะเตรียมบุคลากรให้มีขีดความสามารถในทุกด้าน พร้อมจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันได้ตลอดเวลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 201 คน โดยเลือกทั้งหมดเป็นประชากรในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย แบ่งออกเป็น 3 ตอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ และอายุ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ทั้งหมด 201 คน ได้รับกลับคืนมา 163 คน คิดเป็นร้อยละ 81.09

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และระดับปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยโดยหาค่าเฉลี่ย (mean: $\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 11)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

2. วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่า ระหว่าง -1 และ +1 โดย

-1 หมายถึงการที่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในทางลบแบบสมบูรณ์

0 หมายถึงตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเลย และ

+1 หมายถึงตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทางบวกแบบสมบูรณ์

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 312) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 – 0.20 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.02 – 0.40 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 – 1.00 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.53	มาก
ด้านความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่	4.39	0.49	มาก
ด้านการแสวงหาความรู้	4.36	0.51	มาก

ด้านความสามารถในการประเมินตนเอง	4.28	0.58	มาก
รวม	4.33	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือ ด้านการแสวงหาความรู้ ($\bar{X} = 4.36$) และด้านความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.29$)

2. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมาในภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	ระดับของปัจจัยตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการยอมรับตนเอง	4.47	0.51	มาก
ด้านแรงจูงใจในตนเอง	4.46	0.55	มาก
ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	4.42	0.57	มาก
รวม	4.45	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการยอมรับตนเอง ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจในตนเอง ($\bar{X} = 4.46$) และด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$) ตามลำดับ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยนครราชสีมา

	X1	X2	X3	Y
X1	1.00	.562	.474	.752
X2		1.00	.552	.722
X3			1.00	.598
Y				1.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยนครราชสีมา อยู่ในทิศทางบวก โดยปัจจัยด้านการยอมรับตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r=.752$) ปัจจัยด้านแรงจูงใจในตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r=.722$) ปัจจัยด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.598$)

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วและมีหน้าที่สอนในโรงเรียน จึงมีความรับผิดชอบในตนเองและมีวินัยในตนเอง และมีความเป็นผู้ใหญ่ จึงสามารถระบุความต้องการในการเรียนรู้และความสนใจของตนเองได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ขจิตา มัชฌิมาและคณะ (2564) ที่ศึกษา พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ อาจจะ

เนื่องจากว่า ในปัจจุบันเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อผู้เรียนให้สามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้ง่ายและข้อมูลต่าง ๆ มีความทันสมัยและหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็ว และเป็นยุคแห่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ทำให้คนต้องพัฒนาทักษะใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง จึงอาจทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น เช่น เรื่องการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งปัญหาหนึ่งทางด้านการศึกษายังคงมีช่องว่างสำคัญที่สามารถใช้เทคโนโลยีเอามาอุดรอยรั่วดังกล่าว ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ที่มีข้อดีในการสร้างการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน (อานันธา คูโรอัปพาห์ อ้างถึงใน กรกมล ศรีวัฒน์, 2566) และสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2567) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ว่า วงการการศึกษาควรตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและพลิกผันของโลกและสังคมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงอย่างเท่าทันและสามารถจัดการกับระบบการศึกษาในอนาคตได้ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การศึกษาต้องช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเป็นผู้กำกับกับการเรียนรู้ของตนเอง หรือ self-directed learner และการเรียนรู้นั้นต้องพัฒนาคרבด้าน และตระหนักว่าต้องพัฒนาตนเองต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการยอมรับตนเอง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Knowles (สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล, 2567) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้คิดริเริ่ม ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง การบริหารจัดการตนเอง โดยผู้เรียนกำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง ซึ่งการที่ผู้เรียนยอมรับตนเองในข้อดีข้อด้อยของตนเอง เป็นผู้ที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนทราบถึงความต้องการของตนเองได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับขจิตา มัชฌิมาและคณะ (2564) ที่พบว่าประสิทธิภาพแห่งตนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีความต้องการเป็นของตนเอง มีการวางแผนอนาคตของตนเอง พยายามมุ่งมั่นที่จะต่อสู้เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of need) ได้กล่าวถึงความต้องการการยอมรับนับถือในตนเอง (Self-Escem) ได้แก่ ความต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้

สูงขึ้น มีความภาคภูมิใจและสร้างความนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ รู้สึกมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นว่าตนเองมีความรู้ความสามารถและสามารถประสบความสำเร็จได้นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พินพิรัตน์ คนสนิท และต้องลักษณะ บุญธรรม (2567) ที่กล่าวว่าคนที่บุคคลมีความต้องการในการเรียนรู้จำเป็นต้องเข้าใจตนเองในฐานะผู้เรียนเพื่อที่จะเข้าใจความต้องการของตนเอง และมีส่วนร่วมในกำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และการเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของตนเอง

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในทิศทางบวก โดยปัจจัยด้านการยอมรับตนเองและด้านแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับค่อนข้างสูงนั้น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก นักศึกษาเป็นนักศึกษาครูที่มีความเป็นผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง จึงสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนเองมีความต้องการเรียนรู้สิ่งใดด้วยการวิเคราะห์ตนเองและยอมรับในความคิดความสามารถของตนเอง อีกทั้งยังสามารถชี้แนะตนเองได้ว่าตนเองต้องการเรียนรู้ในสิ่งใด สอดคล้องกับการศึกษาของ มณทิตา ชมดี (2564) ที่พบว่า ปัจจัยในการส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของพลทหารกองประจำการในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ แรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับขจิตา มัชฌิมาและคณะ (2564) ที่พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพบว่าแรงจูงใจไฟ้สัมพันธ์มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาเช่นกัน ส่วนปัจจัยด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางนั้น อาจจะเนื่องมาจาก การเจริญเติบโตของเทคโนโลยี การพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองได้ทุกสถานที่ทุกเวลาตามที่ต้องการจะเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ มณทิตา ชมดี (2564) ที่พบว่าปัจจัยบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองน้อยที่สุดเช่นกัน และเป็นไปตามแนวคิดของโนลส์ (Knowles, 1975 : 18) ที่ให้ความหมายของการเรียนรู้ ด้วยตนเองว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่ผู้เรียน คิดริเริ่มการเรียนเอง โดยวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายและสื่อการเรียน ติดต่อกับบุคคลอื่น หาแหล่งความรู้ เลือกใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้เสริมแผนการเรียนรู้และประเมินผลการเรียน ของตน ซึ่งอาจจะได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้จากการอ่านหนังสือ ค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือฝึกฝนด้วยการลงมือทำจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตัวเองได้ โดยไม่ถูกจำกัดจากข้อกำหนดภายนอก การเรียนรู้ด้วยตนเองยังส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดี เพราะผู้เรียนต้องใช้ความพยายามในการค้นหาคำตอบและพัฒนาทักษะในทางที่เหมาะสมกับตนเอง หากต้องการให้บุคคลในสังคมเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีแหล่งค้นคว้าที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลในสังคมสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีความสามารถในการประเมินตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุดนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน และแนะนำให้นักศึกษา รู้จักการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้ชัดเจนขึ้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามีระดับน้อยที่สุดนั้น สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ดีจะส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ได้สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อนำผลการวิจัยหลักสูตรไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมที่ดิน. (2559). *การเรียนรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์ กรมที่ดิน.
- ขจิตา มัชฌิมาและคณะ. (2564). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ Social Sciences Research and Academic Journal*, 16(1), 15 – 30
- จิราเจต วิเศษดอนหวาย. (2564). *การศึกษายุคหลังโควิดจะใช้โลกทั้งใบเป็นห้องเรียนด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning)*. เรียกใช้เมื่อ ตุลาคม 2567 จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/535>
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิต กิจ อินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.
- ดรุณี โอวจริยาพิทักษ์และคณะ. (2559). พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: 3. สุวีริยาสาสน.
- พินพิรัตน์ คนสนิท และต้องลักษณะ บุญธรรม (2567) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของครูประถมศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ*, 6(2), 387-400
- วิจารณ์ พานิช. (2567, 25 มิถุนายน). *สังคมการเรียนรู้ คือสังคมแห่งคำถาม: ปุจฉา 5 ข้อ จาก ‘ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช’ ทบทวนความเข้าใจ(ผิด)ทางการศึกษา*. เรียกใช้เมื่อ ตุลาคม 2567 จาก <https://thepotential.org/social-issues/learning-society/>
- มณฑิตา ชมดี. (2564). แนวทางการส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของพล ทหารกองประจำการ ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับขั้นพื้นฐาน. ใน *วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สุวิดา จรุงเกียรติกุล. (2567). *การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ผ่านการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร*. งานมหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 17. (1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2567).

อัญชลี ทองเอม และไพทยา มีสัตย์. (2563). การใช้ข้อปฏิบัติพัฒนาความสามารถกำกับตนเอง
ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ใน *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(111), 32
– 45.

Guglielmino, Lucy Madsen. (1977). *Development of the Self-Directed Learning
Readiness Scale. Dissertation, Ed.D. University of Georgia*. Retrieved
October 18, 2005, from UMI Proquest Digital Dissertation.

Knowles, Malcom S. (1975). *Self-Directed Learning: A guild for Learner and
Teacher. Chicago : Association Press*.

Skager, Rodney. W. (1978). *Lift long education practice*. Hamburg: UNESCO
Institute for Education.